

Formandsberetning for året 2023

2023 vil nok blive husket som et af de mest regnvåde og overskyede år, vi har oplevet. Alligevel er der sket meget bag kulisserne.

Og der kom mange besøgende, på vore åbent hus aftener. Især efter, at der var kommet mere gang i vore facebook sider, f.eks. bidrog Thomas Dahl Mackenha Bl. a.med dette flotte billede af en komet.

Vi fik endda 12 nye medlemmer bl.a. Thomas Dahl Mackenhauer, Simon Loell, Line Ørntoft, Stephan Andersen, Stinne Nikoline Wosser, Oscar Matteo Bjerre, Edith Nielsen, Kjeld Hylleberg, Thibault Laurentjoye. Og så en mand, der hedder - næsten - det samme som mig; Torben Christensen! Jeg hedder jo Bieber til mellemnavn, så fremover vil Jeg officielt benytte Torben B. Christensen for at undgå forvekslinger.

Og et gensyn med Michael Westergaard og Per Wimmelmann som før har været medlemmer.

Endnu en gang et hjerteligt velkommen til dem alle.

Jeg vil først lige nævne de medlemsaftener, vi har haft i 2023:

3. Januar

Som det første foredrag i 2023 gav Svend Petersen en god og grundig introduktion til den rette brug af det store Meade LX200 10-tommers schmith-cassegrain teleskop , som vi fik foræret af vores tidligere, mangeårige kasserer Svend F. Hansen, som døde i 2020.

Der var dog, jeg fristes næsten til at sige - selvfølgelig - overskyet vejr, med kun få huller i skydækket, så vi fik ikke afprøvet goto-systemet direkte denne aften. Men Mogens Meyer og undertegnede havde det med ud nogle gange, da der var åbent hus.

31. januar

Den årlige generalforsamling. Formand Torben (mig) aflagde min formandsberetning for 2022 og kasserer Svend Petersen fremlagde årsregnskabet. Vi fik begge applaus. Alle blev genvalgt undtagen Rune F. Christiansen, som blev afløst af Joachim Mikkelsen.

Ved den senere konstituering af bestyrelsen blev Joachim udnævnt til medieredaktør- og korrespondent. Joachim, der d. 1. oktober, skulle tiltræde et job som læge i 18 måneder på Gødstrup Hospital, blev senere afløst af Thomas Dahl Mackenhauer

7. februar

Astroider

Kim Lang fortalte om udforskningen af asteroider, især om de rumsonder, der har været nært på, eller landet på asteroider og taget prøver med tilbage til Jorden. De rummer kundskaber om Solsystemets dannelse.

Meget apropos kom der en astroide 2023 DZ2 på 40x70 meter forbi Jorden i en afstand af ca. 175000 km d. 25 marts.

7. marts

Introduktion til astrofotografering.

Vort medlem Thomas Dal Mackenhauer fortalte om optagelses-teknikken og billedbehandlingen bag sine mange flotte deep sky billeder

4. april

Rumhændelser

Christotter Karoff Lektor ved Institut for geoscience Aarhus Universitet fortalte om de kosmiske sammenstød, jorden har været udsat for, og hvordan de har påvirket livet her.

5. september

Solen og solobservationer

Vort medlem Sven Ove Thimm fortalte om sin udforskning af Solen, hvorledes solpletter opstår, og sine næsten daglige fotograferinger af Solen.

28 september

Holger Nielsen holdt foredrag om Solen og sorte huller på Gl. Lindholm skole for en stor flok engagerede elever, og svarede på en masse spørgsmål. Det har jeg lovet ham at sige her.

3. oktober

Digital behandling af astronomiske fotos

Thoman Dahl Mackenhauer fortalte tidligere om fotografering af deep sky objekter. Denne gang fortalte han om viderebehandling af billederne, og de programmer han anvender. Bl.a. til stacking og reducere af støj.

14. november

Mit observatorie

Vi besøgte vort medlem Ole Larsen, Rørdal, der har bygget sit eget observatorie. Ole viste det frem for os i grupper og fortalte om sine metoder. Der var overskyet med finregn, så vi fik ikke set noget på himlen. Men vi hyggede os meget i Ole's hus, og fik masser af æbleskiver og gløgg, som Ole's hustru

Conny serverede. Og så har Ole og Conny den sødeste lille gravhund!

28. november

Det Danske Studenter Satellit program - DISCO

V. Christoffer Karoff, lektor ved Institut for Geoscience, Fysik og Astronomi, kom igen og fortalte om CubeSat programmet. Om Det Danske Studenter Satellit Program med anvendelse af CubeSat miniature satellitter, samt uddannelse og udvikling af fremtidens rum-ingeniører og fysikere.

5. december

Juleafslutning med gløgg og æbleskiver ad libitum i Golfhusets mødesal. Det var meget hyggeligt.

Det var også i år 2023 vi fejrede Urania-observatoriets 125 års jubilæum. Nogle vil måske sige, at det da skulle være da have været i 2022, for vi fejrede jo 100 års jubilæum med stor festivitas i 1997, og 50-året blev jo fejret i 1947.

Vi handlede i god tro den gang. Men der er kommet nye dokumenter frem med anmodninger til Carlsbergfonden og Københavns Kommune om støtte til køb af kikkerten og tilbehør, fra Victor Nielsen, der dateres til 1899.

Men vi ved at selve villaen med observatoriebygningen blev færdig-bygget i 1897, så alene af den grund kan man sige, at Urania som institution blev indviet i 1897.

Men vi lagde os lidt midt i mellem, og fejrede det i 2023.

Jeg fik kogt hele historien om Victor Nielsen, og det han satte gang i, fra han købte sin første "2,5" teleskop til NAFA's stiftelse i 1976 og frem til i dag, ned til 5 a4 ark. Det var en tidskrævende process.

Joachim Mikkelsen foretog indkøbene, og han og jeg sørgede for borddækning.

Joachims hustru Carolina tegnede en flot tillykke-tegning på kridttavlen.

Vi havde Lunt Halpha solkikkerten på skywatcher opstillingen til at stå udenfor et vindue det meste af tiden så folk, der gik forbi, kunne få et kig på Solen.

Vi var ialt 20, der fejrede dagen. Der var 5-retters tapas. Der var chips, sodavand og vin ad libitum .

Vi var på kort besøg i observatoriet, og jeg fik holdt min tale om Uranias historie i kælderen her og viste billeder.

Der var bagefter kaffe og kage i Golfhuset

Sven Ove Thimm holdt en lille tale om sit første møde med Carl Luplau Janssen.

Nyanskaffelser

Starsense Explorer er et moderne søgesystem, som gør det lettere finde et bestemt himmelobjekt. Mobiltelefonen anbringes på kikkerten i en speciel holder, hvor kameraet peger ned mod et lille spejl, der er vipet 45. grader, som bevirker at lyset fra stjernerne kommer i en ret vinkel i forhold til mobil-kameraet. Ved at tage et billede af et vilkårligt område, skulle det blive genkendt af Starsense E. softwaren, og man kan så indtaste det man egentlig ønsker at se, og ved hjælp af pile bliver man guided hen til det.

Celestron, der står bag dette påfund, sælger naturligvis ikke disse holdere eller softwaren dertil i løs vægt, så vi var nødt til købe et af deres billige teleskoper, for at få en. Det skaffede Ove hos Kikkertland.

Starsense Explorer kom ikke rigtig til at virke i praksis, da åbningen i kuplen er for lille i forhold til mobil-telefonens billedvinkel. En usb-ledning er for lang til overførsel til Pc, hvis holderen til mobilen kommer for højt op på teleskopet. Personligt havde jeg haft mine betænkeligheder ved det, for hvordan følger man objekter, der tegner en rotationsbevægelse med trappetrinsbevægelser, altazimutale bevægelser? De anmeldelser af det, som jeg har set på f.eks. youtube.com har alle været med dobsonianer og andre altazimutalt opstillede teleskoper.

Men de ca. 2000 kr. som blev spenderet på det, er ingenlunde spildte, for vi har tænkt os, at få lavet eller købe en dovetail adapter til den, så vi kan anvende den på vores 12" dobsonian, den såkaldte "Vildmose kikkert" Især på vore åbne aftener.

Vi fik EAA Electronically Aided astronomy i observatoriet

Via et astrokamera, ser sidder på okular-udtrækket på "hjælpe-teleskopet", altså vores Smith/newton teleskop, der har lysstyrke 4, sendes der billeder til en Asi Air micro-computer, der sender det videre med WIFI. Via en app på ens mobil-telefon, der kun skal downloades én gang, overføres billedet til telefonen og et 43" flat screen tv, og man kan så stille skarpt med den elektroniske fokuserings-enhed. Således kan både vi og besøgende se gennem 10"eren og de andre teleskoper samtidig, og også få den visuelle oplevelse.

Jeg har opfattet det således, at man ud fra et genkendt objekt, kan finde et hvilket som helst andet objekt, der er synligt her, ligesom man skulle kunne med Starsense Explorer.

Thomas har etableret WIFI forbindelse mellem observatoriet og kælderens, så man kan se, hvad der er i søgeren nede i varmen.

Thomas har lavet en trækasse til TV'et, og udstyret den med en række termostat-styrede varmelegemer, der holder det tempereret. En gummiliste sørger for at holde kassen lufttæt, så der ikke kommer kondens-vand

Vi har endvidere købt plast-skruehystre til vore kostbare okularer.

Sky Watcher solar quest opstilling til Lunt solteleskopet.

Forbedringer

I har vel alle set, at digital-projekteren ikke længere står skråtstillet på en stak bøger på en af hylderne på søjlen

Svend Petersen og Hans Eiler Jørgensen har sørget for at montere vores digitale projektor i loftet med en speciel holder. De måtte vende selve monitoren i den 180 grader.

Så nu er der ingen - undtagen Christian Degn - der kan slå hovedet imod hylderne.

De to har endvidere repareret og justeret koblings-hjulet på time-akslen så den kører fint igen.

Vi er nu kommet et væsentligt skridt nærmere drømmen om astronomi på det gamle vandtårn i Hammer Bakker, som skal laves om til kultur og udsigtstårn. Det samlede beløb er nu nået. Real Dania har bidraget med 1 million kr. og Nordea med 1,4 million kr. Der regnes med, at ombygningen med vindel-trappe påbegyndes i efteråret.

Per Wimmelmann som også skulle være her i dag, nævnte på et af Vandtårnet i Hammer Bakkers møder, at Antv fonden råder over ca. 80 millioner til almen oplysning og kultur.

Det stammer fra kassebeholdning og salg af kundekartotek til Stofa. Der blev holdt et møde hos Per d. 26 juni, med deltagelse af både Thomas, Simon, Joachim og undertegnede. Vi snakkede om vore ønsker, og Simon - der selv har megen erfaring i observatorie-bygning lavede et overslag over, hvad det ville koste at anlægge et moderne observatorie på toppen af Vandtårnet. Per sagde, at vi skulle kaste al beskedenhed bort. Det lød alt i alt på 472500 kr., og gik senere rent igennem. Så vi har noget at glæde os til.

Efter trofast tjeneste som turnus-koordinator i (jeg tror) omkring 30 år, ønskede Holger Nielsen at fratræde sin post. Der var iflg. ham for meget arbejde med det. Og mange gange har han måttet sige nej til gruppe-forevisninger, fordi der ikke har været nok af frivillige fremvisere, der har meldt sig til. Thomas har fået indført et nyt system med Google sheets, hvor de enkelte medlemmer selv går ind og skriver sig ind, de aftener, de kan.

Stor tak og applaus skal Holger have.